

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	103/16	30/6-16

Sign.	Eksp. til: Bjørn S. Fridtjofsen, Bleiknes, 8255 Røkland
-------	--

Søknad om dispensasjon for motorferdsel i utmark - Norstock/Bjørn S. Fridtjofsen

Foreliggende dokumenter:

Søknad om dispensasjon fra lov om motorferdsel i utmark datert 12.5.2016

Sakens bakgrunn

Bjørn S. Fridtjofsen søker om flerårig dispensasjon etter motorferdselsforskriftens § 6 fra forbudet mot motorferdsel i utmark. Det søkes om en generell dispensasjon for motorisert ferdsel langs godkjente traktorveier i hele kommunen. Søker driver firmaet «Norstock v/Bjørn Fridtjofsen», som er registrert i enhetsregisteret under næringskode fotografvirksomhet, og det er lagt ved dokumentasjon på ulike fotooppdrag som firmaet har hatt.

Hjemmelsgrunnlaget

§ 6. (tillatelser etter søknad).

Når særlige grunner foreligger, kan kommunen gi tillatelse til bruk av motorfartøy eller luftfartøy som ellers ikke kan finne sted etter denne lov eller med hjemmel i loven.

Tillatelse etter første ledd kan gis for bestemte høve eller for bestemte tidsrom. Kommunen kan sette vilkår for tillatelsen.

Vurdering

Motorferdselloven har som formål «ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen» jf. § 1.

Naturfotografering faller ikke inn under begrepet utmarksnæring, som kan gis tillatelse gjennom motorferdselsforskriftens § 5a. Søknaden behandles derfor etter forskriftens § 6. Etter forskriftens § 6 kan kommunen i unntakstilfeller gi tillatelse til motorferdsel dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Det skal stilles meget strenge krav til "særlig behov" og til at behovet ikke skal kunne dekkes på annen måte. Spesielt restriktiv skal praksisen være for tillatelser til barmarkskjøring. Persontransport kan vanligvis ikke gis tillatelse etter forskriftens § 6, det samme gjelder transport med barmarkskjøretøy til hytte. I rundskriv T-1/96, rundskrivet fra departementet om

tolkning av motorferdselloven, fremgår det at slik transport i hovedsak bare bør tillates dersom det kan kjøres på traktorvei, og etter en særlig streng vurdering. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes opp mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum. Dette innebærer blant annet at kommunen må vurdere hvilken form for fremkomstmiddel det eventuelt skal gis tillatelse til. Kommunen må også vurdere om transporten på grunn av vekt, størrelse, omfang, avstand og lignende er strengt nødvendig.

Den «særlige grunnen» som oppgis i søknaden er behovet for transport av utstyr som er nødvendig for å utøve næringsvirksomhet/naturfotografering. Som nevnt faller ikke virksomheten inn under begrepet utmarksnæring. Likevel er det naturlig å skjele til kriterier og begrensninger som legges til grunn for slik virksomhet etter motorferdselforskriftens § 5a, siden denne bestemmelsen er tilknyttet næringmessig motorferdsel. I § 5a er det satt krav om at virksomheten skal være registrert i Enhetsregisteret, for å minimere ferdselen og for å sikre at tillatelse til bruk av motorferdsel til utmarksnæring bare gis til de som er næringsdrivende. Bestemmelsen åpner ikke for at det gis tillatelse til bruk av motorferdsel i utmark til enkeltstående aktiviteter eller tilfeldige oppdrag, eller virksomhet som foregår i så liten målestokk eller så sporadisk at det ikke kan anses for å være næringsdrift. Fridtjofsen har ikke lagt ved næringsoppgave, men har lagt ved dokumentasjon, med eksempler på oppdrag, som vurderes tilstrekkelig for å bekrefte næringsvirksomhet, og han er registrert i enhetsregisteret. Det er grunn til å tro at virksomheten utgjør en betydelig del av årsinntekten.

Det skal ikke gis tillatelse til transport av materiell og utstyr dersom transportbehovet er av så lite omfang at det lett kan løses uten motorisert transport. Fridtjofsen skriver i sin søknad at han på sine fototurer har behov for større og tyngre utstyr, og må ha mulighet til å kunne flytte på dette. Utfra dette vurderes den omsøkte motorferdselen som nødvendig for å gjennomføre tiltaket. Fridtjofsen har dermed dokumentert et «særlig behov» som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte, og han kan få dispensasjon fra motorferdselsforbudet.

Før en slik dispensasjon gis skal kommunen vurdere hvilke virkninger motorferdselen vil ha når det gjelder spor i terrenget, støy og forurensning, hvor sårbart området er og konflikter som kan oppstå i forhold til andre brukergrupper og naturmiljøet. Dispensasjon skal eventuelt gis etter en meget streng vurdering av vilkårene.

Når det gjelder type kjøretøy disponerer Fridtjofsen en ATV pr. i dag, men han oppgir at han er i ferd med å gå til innkjøp av et mer spesialisert kjøretøy som har plass til mer utstyr, og som også kan brukes som fotoskjul. Det oppgis ikke hvilket kjøretøy det her er snakk om. Siden Fridtjofsens enda ikke har anskaffet nytt kjøretøy, er det sannsynlig at han i årets sesong vil benytte ATV som tidligere. Siden søknaden gjelder kjøring på barmark, har det betydning om kjøringen kan skje langs opparbeidet vei slik at motorferdselen er til minst mulig skade og ulempe for natur og friluftsliv. Erfaringer viser at terrenggående motorkjøretøyer volder betydelig slitasje og skade på terrenget ved at belter og hjul vil etterlate seg merker og sår i naturen. På grunn av den sterke økningen i barmarkskjøretøyer, og de store terrengskader slik kjøring gir, skal forskriftens § 6 praktiseres enda strengere for barmarkskjøring enn for kjøring på vinterføre.

Fridtjofsen søker om generell tillatelse til kjøring på traktorveier i Saltdal kommune, og viser til at han i perioden 2013-2015 har hatt dispensasjon for barmarkskjøring på godkjente traktorveier i hele kommunen. I tråd med prinsippet i naturmangfoldloven om kunnskapsgrunnlag vil kommunen ha en plikt til å hente inn en oversikt over traktorveier der tillatelsen skal gjelde. Det er ikke anledning til bare å henvise til at tillatelsen gjelder på traktorveier. En dispensasjon som omsøkt kan derfor ikke gis. Fridtjofsen har tidligere (før 2013) hatt dispensasjon etter

motorferdsforskriften til å kjøre på traktorveiene på gården Bleiknes. Det antas at dette fremdeles er det viktigste området for hans fotoaktivitet. Her er det ikke godkjent bilvei, og dette er det naturområdet som er nærmest Fridtjofsen's bopel. Dessuten vil Fridtjofsen kunne kjøre på de mange skogsveiene i Saltdal uten å søke dispensasjon. Her trengs kun grunneiers tillatelse for å kjøre. I § 5a går det frem at det for barmark kun kan gis tillatelse for transport langs traktorvei. Dette betyr at det må kreves at veien er opparbeidet med sikte på bruk av traktor, eller andre større kjøretøyer, og at veien i forhold til forskrift 20. desember 1996 nr. 1200 om planlegging og godkjenning av veger for landbruksformål er klassifisert som traktorvei klasse 7 eller 8. Det vil være naturlig å stille samme vilkår i dette tilfellet.

Som det går fram av "Miljøstatus i Nordland" har det vært en stor utvikling i antall motorkjøretøyer i fylket. Dette gjelder særlig for antall barmarkskjøretøyer. Den enkelte søknad må derfor også ses i sammenheng med forventet antall tilsvarende søknader. Selv om den enkelte tillatelse ikke vil by på vesentlige ulemper, kan en søknad avslås av hensyn til de samlede konsekvenser av å innvilge tilsvarende søknader. Tillatelsen er gitt på bakgrunn av at naturfotografering er en betydelig del av Fridtjofsen's inntekstgrunnlag. Det er ikke grunn til å forvente mange tilsvarende søknader fra andre fotografer i Saltdal.

De tyngre traktorveiene i Bleiknes er i forholdsvis god stand, og blir jevnlig vedlikeholdt. Området regnes ikke som spesielt sårbart i forhold til naturverdier. Omsøkt dispensasjon vurderes på bakgrunn av dette ikke å ha negativ påvirkning på naturmiljøet. Området er i naturbasen registrert som et svært viktig nærturområde. Om transporten foregår i et begrenset omfang vil konflikter i forholdet til andre brukergrupper begrenses.

Det fremgår av forskriftens § 7 at det kan settes vilkår for dispensasjoner. Rundskrivet henstiller til at det bør settes vilkår som reduserer ulempene og skadene for naturmiljø og mennesker, og som regulerer tidspunktet for transporten f.eks. ved bruk av datoer, bestemte ukedager eller tidsrom på dagen når det gis tillatelse til barmarkskjøring. Likeledes åpnes det for at kommunen kan vurdere om det er behov for å ha tider på året hvor det ikke skal være adgang til å kjøre etter forskriftens § 6 ut fra hensynet til dyre- eller plantelivet. Slike begrensninger vil også lette arbeidet for politi/oppsynsmyndighet i deres kontrollarbeid.

Generelt bør motorferdsel med barmarkskjøretøyer langs traktorveier begrenses i vårløysinga. Mange grunneierlag har egne regler for når veien åpner for slik kjøring, også når det gjelder næringskjøring (som er direkte hjemlet i loven). Siden vi allerede er i slutten av juni måned regnes ikke en slik begrensning relevant i denne saken.

For å begrense støy og forurensning, samt av hensyn til konflikter som kan oppstå i forhold til andre brukergrupper bør perioden begrenses til kjøring på dagtid 30. juni til og med 1. november 2016.

Det er søkt om en flerårig dispensasjon. Det kan unntaksvis gis tillatelser for lengre perioder, f.eks. kan det for kjøreformål som strekker seg over flere år og som det ikke er tvil om berettigelsen av, gis tillatelse for flere år om gangen. Søkers kjøreformål havner åpenbart i denne kategorien. Siden kommunen er inne i en prosess med utarbeidelse av ny motorferdselsplan og lokal forskrift for motorferdsel ønsker vi på generelt grunnlag likevel ikke å gi flerårige tillatelser til kjøring på barmark denne sesongen. Dette for at vi enklere skal kunne implementere de nye reglene, og for å bidra til likebehandling når ny forskrift og motorferdselsplan er på plass.

Når det gjelder kravet til kunnskap om naturmangfold i naturmangfoldloven § 8, vises det til at motorferdselen som omsøkes skal skje på opparbeidet traktorvei. Selv om motorferdsel etter omsøkte trasé i liten grad berører naturmangfold, er det likevel foretatt en utsjekk i Naturbasen og i Artsdatabankens artskart, jf. at tiltaket berører natur. I henhold til dette er det ikke registrert prioriterte arter, truede eller nær truede arter på Norsk rødliste for arter 2010, utvalgte naturtyper eller truede eller nær truede naturtyper på Norsk rødliste for naturtyper 2011 i nærområdet. Det er heller ikke framkommet opplysninger i saken som skulle tyde på at det kan befinne seg arter eller naturtyper i området som ikke er fanget opp av ovennevnte registreringer. Dermed er det heller ikke påvist mulige effekter av tiltaket på naturmangfold. Kravet i § 8 om at saken skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, er dermed oppfylt. I og med at naturmangfold i liten grad berøres av tiltaket og det ikke kan påvises effekter av tiltak på verdifull natur, legges dette til grunn for at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter de andre miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9–12.

Konklusjon

Søknaden er, med begrensning satt i utredningen til traktorveier på gården Bleiknes, innenfor rammen av hva som kan gis dispensasjon etter motorferdselloven § 6. Fridtjofsen har påvist et særlig behov for frakt av større og tyngre fotoutstyr, som ikke knyttes til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte.

Siden traséen er avgrenset til å gjelde opparbeidet vei, og gjennom begrensninger i tid vurderes motorferdselen å ikke være til skade eller ulempe for naturmiljøet eller mennesker.

Rådmannens innstilling

I henhold til § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag gis Norstock/Bjørn S. Fridtjofsen dispensasjon til motorisert ferdsel langs opparbeidet traktorvei klasse 7 og 8 i Bleiknes, med gitte vilkår jf. § 7 i forskriften.

Søknad om motorferdsel på alle kommunens traktorveier avslås med bakgrunn i naturmangfoldlovens § 8 (*kunnskapsgrunnlaget*) jf. forvaltningsloven § 17. Kommunen har ansvaret for at saken er godt nok opplyst før vedtak fattes. En utredning av alle kommunens traktorveier i hele barmarksesongen er uforholdsmessig tidskrevende i forhold til nytteverdien.

På bakgrunn av pågående arbeid med ny motorferdsselforskrift- og plan gis det kun tillatelse for barmarksesongen 2016.

Vilkår for tillatelsen:

- Tillatelsen etter § 6 gjelder i perioden **30. juni 2016, til og med 1. november 2016.**
- All kjøring utenom angitte traktorveier er forbudt.
- Det er nattforbud; all kjøring mellom **kl. 23:00 og 07:00** er forbudt.
- Det skal føres **kjørebok**. Dato og klokkeslett pr. tur føres i tabell før avreise.
- Tillatelsen gjelder **kun ved frakt av større og tyngre fotoutstyr**

All motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljøet og mennesker. Overtredelser i forhold til dette eller fastsatte vilkår vil kunne føre til umiddelbar inndragning av tillatelsen.

Følgende dokumenter skal følge kjøretøyet og fremvises på forlangende av offentlig oppsyn/tilsynstjeneste: **TILLATELSE MED KART, KJØREBOK, FØRERKORT OG VOGNKORT.**

Sendt fra min iPhone

Videresendt melding:

Fra: "Bjorn" <bjorn@norstock.com>
Til: "Rune Berg" <rune.berg@saltdal.kommune.no>, "Marianne Hoff" <Marianne.Hoff@saltdal.kommune.no>
Emne: Søknad om dispensasjon for barmarkskjøring, traktorvei.

Hei, litt usikker på hvem som behandler disse nå, så jeg tillater meg å sende til både Rune og Marianne.

Jeg har de siste 3 år hatt dispensasjon for barmarkskjøring for godkjente traktorveier i Saltdal Kommune, etter godkjenning fra grunneier. Dessverre så har jeg hatt litt problemer med å benytte meg av dette på en effektiv måte. Dels fordi jeg har hatt for mange prosjekter på gang, men også da det har vært vanskelig å forholde seg til hvilke traktorveier som finnes, hvor disse går, og hvem som har rett til å gi meg tilgang. Jeg forstår at det har vært et større arbeid på gang med kartlegging av disse veiene i kommunen, dette vil i så fall gjøre det mye enklere å planlegge en foto-aktivitet, både ihht valg av motiv, men også valg av tidspunkt etc.

Dispensasjonen har nå gått ut, og jeg vil gjerne få fornyet en generell tillatelse for kjøring på Traktorveier i Saltdal Kommune. For å gjøre det enklere å administrere, så kunne jeg tenke meg at tillatelsen, er stilet til at jeg må innhente tillatelse for kjøring på aktuelle traktor-traseer på forhånd, fra grunneier/laug som tidligere. Behovet har ikke endret seg om noe så har det blitt forsterket, med mer avansert utstyr som også er større og tyngre, gjør at tilgang til å kunne flytte utstyret opp hvor det trengs i den flotte men bratte Saltdals naturen. Vil gjerne at dispensasjonen gjelder for minimum 3 år.

Et av de litt større prosjektene jeg har gående nå, og de siste 2 årene er et årstidsprosjekt, hvor jeg har kjøpt inn flere «allværskameraer», spesialisert til å ta timelapse foto, dvs tar et bilde på definerte tidspunkt eller med visse mellomrom. Disse er vær/vann/frost tette, og står ute 365 dager i året, med batteriskift 1-2ggr pr uke. Hvor jeg har dokumentert endringen i naturen over årstidene. Her har jeg nå produsert rundt 20,000 bilder og hver uke blir det mer.

Når det gjelder valg av motiver etc, så viser jeg til bl.a. kunstkalenderen jeg utgir hvert år. Denne er blitt meget populær, og har etter hvert fått stor oppmerksomhet, og har blitt behørig nevnt av både Saltenposten og Avisa Nordland. Dette er en landskapskalender med hovedbasis i Saltdal, hvor fokus er på det flotte landskapet vi har. De siste 5-6 år har jeg også hatt utstilling/bildeshow akkompagnert med musikk i forbindelse med Blåfrost gudstjenesten i Saltdal kirke, og bidratt med bilder på andre måter. Også Saltdal Kommune kjøper bilde-gaver fra meg, og har en egen avtalepris.

Under utstillinger, og i samtale med folk, så får jeg mange forslag om steder jeg "bare må komme meg til", og "du skulle vært her, da og da". Det er mange plasser i Saltdal som har stor markedsverdi, men det er vanskelig å samordne med tilgang, transport osv. Jeg har blir også invitert til å holde foredrag på diverse tilstelninger om natur/foto etc., sist var det Tirsdagstreffet i April, hvor Saltdal Kirke er arrangør.

Som en del av satsningen på det gode motivet, har jeg over flere år investert i det utstyret som gir best resultat. I et marked hvor "alle" er fotografer, og antall konkurrenter har økt dramatisk de siste årene, så er det ikke lenger godt nok, å ha et bra bilde. Det må også være perfekt på alle måter, lyset, motivet, stemningen og ikke minst den følelsen det gir betrakteren. Til tross for det konkurranse utsatte markedet, er det stor interesse for mine bilder, og mange kjøpere. Jeg har også oppgradert studioet mitt til den nyeste printer-teknologien for store bilder, og kjøpte en helt ny Epson fotoskriver i fjor 2015 for å erstatte min aldrende storskriver, dette i tillegg til min andre stor-format skriver. Pr. i dag har jeg investert godt over 500,000.- i foto-relatert utstyr. Dette er helt og holdent finansiert av meg selv og den virksomheten jeg har.

Jeg er i ferd med å gå til innkjøp av et mer spesialisert kjøretøy enn ATVn jeg har brukt til nå, da utstyret tar mer plass, og det å forlate dyrt utstyr på ATVn ikke er å foretrekke. Dette nye kjøretøyet vil også kunne brukes som foto-skjul i noen sammenhenger.

Jeg har hatt flere utstillinger, både i Bodø og i Saltdal, og har en permanent salgs-utstilling på Nordnes kro. Jeg har også hatt utstilt bilder på samtlige rom på Rognan hotell, i forbindelse med et utsmykkingsoppdrag. I tillegg har jeg bilder utstilt på Saltdal Folkebibliotek og Saltdal Bygdetun. Også på websiden som omhandler Saltdal, via Nordnes kro, er de aller fleste bildene levert av meg.

Jeg tar også foto-oppdrag for lokale media og ikke minst nasjonale media (VG, NRK), men trives best med å skape stemning i naturen. I fjor var en film-serie jeg hadde laget, med i Ut i Naturen på NRK, den viste fugle/reirbygging ved en av de mange vann vi har i Saltdal. Denne tok 3 år å lage, og viser hvor viktig kontinuitet og planlegging er. Ofte må et område besøkes over flere år, før en har det ferdige resultatet.

Jeg har også levert bilder til en større satsning i Kina/ og eksport markedet for øvrig for Water of Norways kildevann. Hvor Saltdal og den rene naturen er det viktigste å vise frem for Kineserne, denne satsningen er også rettet mot Spania/Gran Canaria. Jeg kan komme innom og levere et eksemplar av brosjyren som er utarbeidet på oppdrag fra Goldenballsource i Kina. Brosjyren og bildene er spesielt plukket ut av de. Bildene skulle holde en særskilt høy kvalitet, og inneha visse kvaliteter spesifisert av Goldenballsource. Markedet er en region i den mest forurensete delen av Kina, hvor det selges over 500,000 vannflasker pr. dag.

Jeg har hatt besøk av en delegasjon fra Kina i forbindelse med Saltdal og naturen og ikke minst vannet. Jeg hadde da guiding i Saltdal, som endte med et meget godt måltid på Lønsdal Hotell, med Reinskav tilberedt på beste måte for besøket. Dette ble et meget vellykket besøk. Bildene var særdeles viktig for å vise det viktigste for Kineserne, en ren og fri natur.

Jeg har tidligere vist til forskjellige artikler, bøker både fra Saltdalsbøker/kalender og andre foto-relaterte magasiner, samt publikasjoner utgitt av Norsk Kulturråd. Også 2015 utgaven av Saltdalsboken hadde en forside og bakside fotografert på oppdrag fra meg.

Dette viser også det mangfold jeg har i mitt bibliotek, som nå teller over 200,000 bilder. I tillegg så har jeg ervervet særskilt tillatelse for foto og filming fra luftrommet over Norsk Territorium, og har (som altfor mange andre mer eller mindre seriøse) også kjøpt en avansert drone for fotografering av motiver fra vinkler hvor det ikke er mulig å komme til. Dette gjelder hovedsakelig natur-foto. Min tillatelse er gitt på bakgrunn av en kommersiell virksomhet.

Håper på en rask og grei behandling av min søknad, er det noen spørsmål så er det bare å ta kontakt!
 PS: har tillatt meg å legge ved noen av de publikasjoner jeg har hatt, men det er mye mye mer.

Beklager en altfor lang email :)

Mvh
 Bjørn S. Fridtjofsen
 954 75840